Shemuel, Week 36: Shaul / 12:1-5 - Shemuel's Self-Justification

R' Mordechai Torczyner – torczyner@torontotorah.com

Lessons regarding Shaul

1. Ralbag to Shemuel I 12, Lesson 20

שראוי שתהיה לשלם מדת הגבורה במקומות הראויים להציל לנרדפים שהם מעמו, ולזה ספר הפעלות שאול על ענין נחש העמוני ואף על פי שלא היה ישראל נוהג בו עדיין כמנהג המלך וגם הוא לא היה נוהג בעצמו מנהג המלך.

It is appropriate for one who is complete to have a trait of might when the time is right to save members of his nation who are pursued. Thus it told of Shaul being moved to act regarding Nachash of Amon – even though Israel did not yet treat him as a king, and he did not conduct himself as a king.

2. Prof. Yehudah Elitzur, Daat Mikra Shoftim, Summary after Perek 12

3. Ralbag to Shemuel I 12, Lesson 19

שאין ראוי להתנהג במדת האכזריות. הלא תראה כי נחש העמוני לולי אכזריותו היה מושל על יושבי יביש גלעד, שלא היה רוצה לכרות ברית עמהם כי אם בנקור להם כל עין ימין, ומסבת אכזריותו [גרם] שנפל עמו ביד ישראל והכו בהם מכה רבה.

One should not act cruelly. You see that Nachash of Amon, if not for his cruelty, would have ruled Yavesh Gilad, but he did not want to make a covenant with them unless they would put out every right eye. As a result of his cruelty, his nation fell to Israel, and [Israel] struck them a mighty blow.

4. Shoftim 8:1-2

וַיּאמֶרוּ אֵלָיו אִישׁ אֶפְרַיִם מָה הַדָּבָר הַזֶּה עָשִׁיתָ לָנוּ לְבִלְתִּי קְראות לָנוּ כִּי הָלַכְתָּ לְהַלְּחֵם בְּמִדְיָן וַיְרִיבוּן אִתּוֹ בְּחָזְקָה: וַיּאמֶר אֲלֵיהֶם מֶה עָשִׁיתִי עַתָּה כַּכֵם הַלוֹא טוֹב עֹלְלוֹת אָפָרַיִם מִבִּצִיר אূבִיעַזָר:

5. Shoftim 12:1-4

וַיּצְעֵק אִישׁ אֶפְרֵיִם וַיַּעֲבֹר צָפּוֹנָה וַיֹּאמְרוּ לְיִפְתָּח מַדּוּעַ עָבַרְתָּ לְהָלֶּחֵם בִּרְנֵי עַמּוֹן וְלָנוּ לֹא קָרָאתָ לֶלֶכֶת עַמָּדְ בַּיִתְדּ נִשְּׂרְף עָלֶיךּ בָּאֵשׁ: וַיֹּאמֶר יִפְתָּח אֲלִיהָם אִישׁ רִיב הָיִיתִי אֲנִי וְעִמִּי וּבְנִי עַמּוֹן מָאֹד וָאָזְעַק אֶתְכֶם וְלֹא הוֹשׁעְתָּם אוֹתִי מָיָּדָם: וָאֶרְאָה כִּי אֵינְדְּ מוֹשִׁיעָה וּבְנִי עַמּוֹן מָאֹד וָאָזְעַק אֶתְכֶם וְלֹא הוֹשׁעְתָּם אוֹתִי מָלֶעָד הָיוֹם הַזָּה לְהַלְּחֶם בִּי: וַיִּקְבֹּץ יִפְתָּח אֶת כָּל אַנְשֵׁד וִיּלְעָד אֶת אֶפְרָיִם נִיכּוּ אַנְשִׁד אֶת אֶפְרַיִם כִּי בְּמִרוּ בְּלִיטֵי אֶפְרִיִם אַתָּם גִּלְעַד בְּתוֹדְ אָפְרֵיִם בְּתוֹדְ מָנְשֶׁה:...

6. Talmud, Kiddushin 32b

אמר רב אשי... מלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול שנאמר +דברים יז+ שום תשים עליך מלך שתהא אימתו עליך Rav Ashi said... If a king forgives his honour, his honour is not forgiven, as Devarim 17:15 says, "You shall surely place a king upon yourselves," that his awe should be upon you.

7. Talmud, Yoma 22b, with Rashi

אמר רב יהודה אמר רב: מפני מה נענש שאול? מפני שמחל על כבודו, שנאמר "ובני בליעל אמרו מה ישענו זה... ויהי כמחריש" וכתיב "ויעל נחש העמוני ויחן על יבש גלעד וגו'''

"בו מסקנא דמילתא שאמרו ישראל "מי האומר 'שאול ימלוך עלינו?'' בתמיהה, "תנו האנשים ונמיתם," והוא אמר "לא יומת איש היום הזה."
Rav Yehudah cited Rav: Why was Shaul punished? He forgave his honour, as in Shemuel I 10:27 and Shemuel I 11:1.

Rashi: At the end, Israel said, "Who says 'Shall Shaul reign over us?!'" as a question. "Give us those men and we will kill them." And he said, "No one shall die on this day."

8. Talmud, Yoma 22b [the line preceding the previous source]

אמר רב יהודה אמר שמואל: מפני מה לא נמשכה מלכות בית שאול? מפני שלא היה בו שום דופי, דאמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יהוצדק אמר רב יהודה אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יהוצדק אין מעמידין פרנס על הציבור אלא אם כן קופה של שרצים תלויה לו מאחוריו, שאם תזוח דעתו עליו אומרין לו "חזור לאחוריך." Rav Yehudah said, citing Samuel: Why did the monarchy of Saul's house not last? Because it had no flaw. As Rabbi Yochanan cited Rabbi Shimon ben Yehotzadak: We do not appoint a leader over a community unless he has a box of crawling creatures hanging behind him, lest he become arrogant, in which case we can say to him, "Look behind you."

9. Ralbag to Shemuel I 12, Lesson 17

שאין ראוי לשלם שיתפעל ממה שיאמרו האנשים כנגדו כל שכן שיתפעל אם לא יכבדוהו אבל ראוי שיסבול זה ולזה ספר ששאול היה כמחריש על הבזיונות שבזוהו הרשעים ההם ועל מה שלא הביאו לו מנחה עם שזה גם כן היה ראוי לו...

It is not fitting for one who is complete to be moved to action by people's words against him, and certainly to be moved to action when he is not treated with honour. It is fitting for him to endure this. Therefore it said that Shaul was silent about the degradation of the wicked, and the fact that they did not bring him a gift, even though it would have been fitting for him...

12:1-5 Shemuel's Self-Justification

10. How old are you now?

11. Malbim to Shemuel I 12:2

.... אני לא השגתי שום טובה חלף עבודתי אשר עבדתיכם, אני זקנתי מרוב עבודה ועול הצבור שעי"ז קפצה עלי זקנה שלא בזמנה... I did not receive any benefit in exchange for my service for you. I aged from the volume of work and the yoke of the community, such that old age overtook me prematurely...

12. Talmud, Nedarim 38a

אמר ר' יוחנן כל הנביאים עשירים היו מנלן ממשה ומשמואל מעמוס ומיונה...

Rabbi Yochanan said: All of the prophets were wealthy. How do we know this? From Moshe, Shemuel, Amos, Yonah...

13. Three approaches

- Instruction for the future, leading into the history lesson
- Defending his record upon retirement, separate from the rest of the perek
- A long-delayed rebuke for the royal request, continuing in the rest of the perek

14. Ralbag, Commentary to Shemuel I 11:15

ואחר זה השתדל שמואל להביא את ישראל ומלכם אל שיתנהגו בדרכי התורה ולא יסורו ממנה. וזכר להם תחלה שכל ימיו הנהיגם בדרכי התורה מאין נשא פנים לאדם ולא לקחם שום דבר...

Then Shemuel tried to bring Israel and their king to act in accordance with Torah and not stray therefrom. He first told them that for all of his life, he had guided them in accordance with Torah, without showing favour to anyone, and he had taken nothing from anyone...

15. Prof. Yehudah Elitzur, Daat Mikra Shoftim 12:1

עם המלכתו המחודשת של שאול פסק שמואל מלשמש כשופט וראש העם המוציאו והמביאו, והמושיע אותו מכף אויביו. לפיכך בא שמואל להפרד מן העם, וכדרכם של ראשי ישראל שקדמוהו (משה ויהושע), הוא מסכם בדבריו האחרונים את תקופת שפיטתו ואת התקופה כלה...

With Shaul's renewed reign, Shemuel ceased to function as a *shofeit* and national leader who brought them out and in, and who rescued them from their enemies. Therefore, Shemuel came to separate from the nation, and like his predecessors as leaders (Moshe and Yehoshua), he summarized the era of his leadership and the general era in his last words...

16. Abarbanel to Shemuel I 12:3

ואמר זה לפי שכאשר יצא שופט מאומנותו יהיה המנהג בין האומות שהשופט הבא אחריו יחקור על מעשיו, ואם ימצא שלקח שוחד יענישהו עליו, ולפי שישראל אמרו שיקים להם מלך שישפטם "ככל הגוים", רצה שמואל לעשות זה גם כן על דרך הגוים. וזהו אמרו "ונגד משיחו" ששאול ישפוט עליו אם עשה שלא כהוגן, ושאין להם להתבייש ממנו או לירוא מלפניו, כי כבר היה להם מלך ומה יעשה עוד שמואל אליהם? כל שכן בהיותו זקן חלש מאד...

He said this because when a judge left his trade, the practice among the nations was that the next judge would investigate his deeds, and if it would be found that he had taken a bribe then he would punish him for it. Because Israel said to appoint a king to judge them "like all of the nations", Shemuel wished to do this, too, like the nations. Thus he said, "And opposite His anointed one," that Shaul should judge whether he had acted inappropriately. And he said there was no need to be bashful or fearful of him, for they already had a king; what more could Shemuel do to them? Certainly, as he was elderly and very weak...

17. https://en.wikipedia.org/wiki/Trial_of_residence

A *juicio de residencia* (literally, judgment of residence) was a judicial procedure of Castilian law and the Laws of the Indies. It consisted of this: at the termination of a public functionary's term, his performance in office was subject to review, and those with grievances against him were entitled to a hearing. This was largely an automatic procedure, and did not imply prior suspicion of misconduct.

The official was not allowed to leave the place where he exercised his authority, nor to assume another office, until the conclusion of this judicial inquiry. Generally, the person charged with directing the inquiry, called the *juez de residencia* (residence judge), was that individual already named to succeed to the position. The penalties for conviction varied, but generally consisted of fines.

18. Metzudat David to Shemuel I 12:2

עוד בממשלה. עוד בממשלה. אשר יערב לבו להעבירו ממלכותו? וגם אני זקנתי וכוחי תש להחזיק עוד בממשלה. וא"כ מי הוא אשר יערב לבו להעבירו ממלכותו? וגם אני זקנתי וכוחי תש להחזיק עוד בממשלה. וא"כ שוב אין מקום לומר שרוח אחרת אתי, ולזה אדבר עתה דברי: Now, since the king walks before you and is established as king, who would dare dethrone him? Also, I am old and my strength is too drained to hold the throne any longer, and my children are with you, prepared to serve the king and desiring him as you do. If so, here is no more room to say I desire otherwise, and so now I will speak my words to you.

19. Radak to Shemuel I 12:2

ובני הנם אתכם - לאשר תצטרכו להם בדברי התורות והדינין שקבלו ממני:

"My sons are here with you" – when you need them for the teachings and laws they received from me.

20. Metzudat David to Shemuel I 12:3

הנני - ר"ל בעוד שאני פה, ענו בי נגד ד' ונגד המלך הנמשח מד':

"Here I am" – Meaning, while I am still here, answer me before Gd and before Gd's anointed king.

21. Abarbanel to Shemuel I 12:1

אחשוב בענין התוכחה הזאת וכוונתה, שלפי ששאלת מלך היה אם למאסם בהנהגת שמואל... או היה למאסם בהנהגת הקל יתברך ובמשפטו, כמו שאמר יתברך "לא אותך מאסו כי אותי מאסו ממלוך עליהם," ולכן רצה שמואל הנביא להוכיח את ישראל על אחת מהתכליות האלה מאמר בפני עצמו. והתחיל להוכיחם בבחינת עצמו והנהגתו אותם ראשונה... ועשיתי שאלתכם וזהו "ואמליך עליכם מלך," רצה לומר לא רציתי להוכיח אתכם על עניני קודם המלכת המלך, לפניכם" אדבר את דברי.

ולפי שהיו דברי ישראל "אתה זקנת ובניך לא הלכו בדרכיך," לכן אמר שמואל "ואני זקנתי ושבתי," רצה לומר הנה בענין הזקנה אמת אמרתם שזקנתי, וגם אוסיף על דבריכם ששבתי שהשיבה הוא יותר מהזקנה.

ולמה שאמרתם שבני לא הלכו בדרכי, אשיב שבני הנם אתכם, רצה לומר עשו בהם המשפט הראוי כפי מעשיהם.

אבל על דבר אחר שאתם לא פירשתם אותו - והוא שהייתם מואסים בהנהגתי - על זה אוכיחכם ואערכה לעיניכם, וזה שאמר "ואני התהלכתי לפניכם מנעורי עד היום הזה."

I think of this rebuke and its intent, that because the request for a king was because they rejected Shemuel's leadership... or because they rejected Divine leadership and law, as Gd said, "They did not reject you, but they rejected Me from reigning over them," therefore the prophet Shemuel wished to scold Israel for each of this points separately. He began to scold them regarding himself and his leadership first... I fulfilled your wish, "I crowned a king upon you," meaning, "I did not want to scold you about my affairs before crowning a king, lest you think my purpose was to refrain from crowning for you... "And now that the king walks before you," I will speak my words.

And because Israel's statement was, "You have aged, and your sons have not followed your path," Shemuel said, "I have aged and grown old," meaning, regarding old age you are correct, I have aged. More, I have seivah, which is more than ziknah.

And as far as your statement that my sons have not followed my path, I respond that my sons are with you, meaning that you should implement the appropriate law against them, according to their deeds.

But regarding something else, which you have not stated explicitly – that you reject my leadership – for this I will scold you before your eyes. Thus he said, "I have walked before you since my youth, to this very day."

22. Malbim to Shemuel I 12:2

ולא היה ראוי להעבירני, לא מצד שנתרשלתי בעבודת הצבור כי התהלכתי מנעורי עד היום הזה עוסק בעבודתכם, ולא מאשר מצאתם בי איזה עול מהטיית משפט ולקיחת שוחד... It was not appropriate to remove me, not for being lax in my service to the community for I have walked since my youth, to this very day, in your service, and not for finding in me any corruption, warping justice and taking bribes...

23. Talmud, Makkot 23b

א"ר אלעזר: בג' מקומות הופיע רוח הקודש: בבית דינו של שם, ובבית דינו של שמואל הרמתי, ובבית דינו של שלמה.

- בבית דינו של שם דכתיב "ויכר יהודה ויאמר צדקה ממני" מנא ידע? דלמא כי היכי דאזל איהו לגבה אזל נמי אינש אחרינא [לגבה]! יצאת בת קול ואמרה "ממני יצאו כבושים."
- בבית דינו של שמואל דכתיב "הנני ענו בי נגד ד'... ויאמר עד ה' ועד משיחו כי לא מצאתם בידי מאומה, ויאמר עד." "ויאמר"? "ויאמרו" מיבעי ליה! יצאת בת קול ואמרה "אני עד בדבר זה."
- בבית דינו של שלמה דכתיב "ויען המלך ויאמר תנו לה את הילד החי והמת לא תמיתוהו, היא אמו." מנא ידע? דלמא איערומא מיערמא! יצאת בת קול ואמרה, "היא אמו."

אמר רבא: ממאי? דלמא...! אלא גמרא.

Brief outline

- Perakim 1-2 The miraculous birth of Shemuel to righteous Chanah and Elkanah in response to her prayers, and her song of gratitude, philosophy and prophecy
- Perakim 2-3 Eli's sons abuse the Mishkan for their own enrichment, while Shemuel grows properly. Eli receives warnings from Ish Elokim and Shemuel.
- Perakim 4-6 The disastrous decision to take the Aron to war against the Plishtim; it is lost. The curse begins, with the death of Chofni and Pinchas, Eli, and the wife of Pinchas. The Aron is held by the Plishtim, who suffer terribly (to save the Aron, or as punishment for treating the Aron as a trophy, or to demonstrate that Gd is greater than Avodah Zarah). In one read of this story, the Plishtim as treated their broken idol and the Aron with more respect than the Jews treated the Aron. The Plishtim return the Aron in a way which proves Divine supervision.
- Perek 7 During or after a 20-year period, Shemuel holds a national gathering at which they reject idols
  and accept service of Gd. The Plishtim attack, and Gd defends us; we rout them, and have a period of utopian
  peace under Shemuel's leadership.
- Perek 8 The nation demands a king; Shemuel and Gd are unhappy, perhaps because the nation wants the king to be the arbiter of justice instead of Gd doing it. But Gd says to go along with it. Shemuel outlines what kings will do whether by law or against the law.
- Perakim 9-10 Gd arranges for Shaul to meet Shemuel in pursuing lost donkeys; Shemuel convinces Shaul that
  he is a full prophet, anoints him as an act of dedicating him to service of Gd, and sets him on a journey to his
  formal revelation as king. But some people reject Shaul either because they think he can't help them or because
  they see him as Gd's king and he goes home.
- Perek 11 Shaul rallies the nation to defend Yavesh Gilad against cruel Nachash of Amon, and wins over those who didn't accept him as they see that Gd and Shaul will protect them. Shaul spares those who (still?) reject him, demonstrating his mercy and humility. Shemuel holds a new coronation ceremony, a visible sign that Shaul is now king.